

Рекомендована література

Основна література

1. Лисиця А. В. Біоіндикація і біотестування забруднених територій. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни. Рівне: Докацентр, 2018. 94 с.
2. Методичні рекомендації та лабораторний практикум «Екологія. Основи біоіндикації» / Укладачі: Антоненко С. В., Бобошко О. П. – Київ, 2018. – 54 с.
3. Бригада О.В. Екотоксикологія та біоіндикація: методичні вказівки до виконання практичних робіт. Х.: НУЦЗУ, 2019. 56 с.
4. Мудрак О.В., Мудрак Г.В. Заповідна справа. Навчальний посібник. Олді-Плюс, 2020. С.635.
5. Василюк О., Шутяк С. Природно-заповідний фонд: зелена скарбниця громади, за заг. ред. О. Кравченко. Видавництво «Компанія “Манускрипт”». Львів, 2019. 48 с.
6. Василюк О.В. Заповідна справа на Житомирщині у період роботи Українського комітету охорони пам'яток природи (1926-1939). Біологічні дослідження, 2018: Збірник наукових праць. Житомир: ПП «Рута», 2018. 346-349.
7. Чайка О.Г., Мокрий В. І. Заповідна справа. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 144 с.
8. Ашимхіна Т.Я. та ін. Біоіндикація та біотестування – методи пізнання екологічного стану навколишнього середовища. К: Знання, 2005 р 450 с.
9. Кондратюк С.Я. Індикація стану навколишнього середовища України за допомогою лишайників. Київ. 2008. 336 с.
10. Дмитрієв А.І. Біоіндикація. Н. Новгород : Вид. «Арка», 1996. 33 с.
11. Кондратюк С. Я. Лишайники як індикатори стану довкілля. 1999.

Допоміжна література

1. Корбут М. Б., Мальований М. С., Мельник З. Є. Визначення рівня забруднення повітря в зоні впливу звалища твердих побутових відходів Житомира за допомогою ліхенонідикації. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2013. Вип. 6 (83). С. 130–134.
2. Процак Ю. О. Переваги та недоліки оцінки хімічного забруднення атмосфери в зоні впливу аеропортів. Екологічна безпека держави: тези доповідей XIII Всеукраїнської науковопрактичної конференції молодих учених і студентів / редкол. О. І. Запорожець та ін. (м. Київ, 18 квітня 2019 р.), Київ.: НАУ, 2019. С. 25.

3. Алпатова О.М., Пацева І.Г. Біоіндикаційна оцінка стану забруднення екосистем ґрунту вздовж автомобільних доріг. Екологічні науки: науково-практичний журнал. 2022. Вип.1(40).С. 62–66
4. Кириєнко О.А., Імранова Е.Л. Мікробіологічна оцінка екологічного стану урбанізованих ґрунтів. Екологія урбанізованих територій. 2008. № 4. С. 57–61.
5. Михеєв О.М., Гуща М.І., Шиліна Ю.В., Овсяннікова Л.Г. Застосування рослинних тест-систем для оцінки комбінованої дії стресорів різної природи на екосистеми. Наук. праці. Екологія. 2006. 53 (40). С. 56–64.
6. Davies L., Bates J.W., Bell N.B., James P.W., Purvis O.W. Diversity and sensitivity of epiphytes to oxides of nitrogen in London. Environm Pollution. 2007. № 2. P. 299–310.
7. Франчук Г. М., Антонов А. М., Маджд С. М., Загоруй Я. В. Екологічна оцінка впливу авіаційних транспортних процесів на якість компонентів довкілля. Вісник НАУ. 2006. №1. С. 184–190.
8. Процак Ю. О. Переваги застосування методів біоіндикації стану атмосферного повітря поблизу аеропортів. Інноваційні технології. Матеріали наук.-техн. конф. студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених / за заг. ред. Бабікової К. О., Мельничук Л. М. ІНТЛ НАУ (м. Київ, 20-21 листоп. 2019 р.). Київ, 2019. С. 79–81.
9. Радомська М.М , Страва Т.В., Колотило О.А. Дослідження стан атмосферного повітря Святошинського району міста Києва методом ліхеноіндикації. Науковий вісник НЛТУ України. 2016. Вип. 26.1. С.190–195.
10. Вельчева Л.Г., Антоновська Л.В. Вивчення стану атмосферного повітря методом ліхеноіндикації. Екологія та ноосферологія : зб. наук. праць. 2008. Т. 19, № 1-2. С. 182-185.
11. Губачов О. І. Особливості використання рослин для біотестування ґрунтів з метою визначення рівня екологічної безпеки промислових територій // Наук. вісн. КУЕІТУ. Нові технології. – 2010. – №3 (29). – С. 164–171.
12. Джура Н. М., Романюк О. І. , Гонсьор Ян, Цвілінюк О. М. , Терек О. І. . Використання рослин для рекультивації ґрунтів, забруднених нафтою і нафтопродуктами // Екологія та ноосферологія. – 2006. – Т. 17, Вип. 1–2. – С. 55–60.
13. Стаднічук О. Біоіндикаційне оцінювання токсичності ґрунтів у зоні впливу військової діяльності // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Хімічні науки. – 2013. – Т. 24 (273). – С. 37–42.
14. Татуревич Д.А., Савіцький Ю.Ф., Лавренюк І.Г., Мельник-Шамрай В.В. Рослини-індикатори забруднення навколишнього природного середовища. Тези Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених "Екологічна безпека та раціональне природокористування", 16 листопада 2023 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С.160.
15. Корбут О.О., Мельник-Шамрай В.В. Перспективи використання соснових насаджень в якості біоіндикатора при оцінці трансформації довкілля в зоні впливу звалищ ТПВ Тези Всеукраїнської наукової конференції здобувачів

вищої освіти та молодих учених "Екологічна безпека та раціональне природокористування", 16 листопада 2023 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С. 145-146.

16. Мельник В.В. Аналіз природно-заповідного фонду України та Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 2(35). С. 125-131.

17. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.І., Пацева І.Г. Аналіз територіального розподілу об'єктів природно-заповідного фонду об'єднаних територіальних громад Коростенського району Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : видавничий дім «Гельветика», 2023. № 4(49). С. 186-193.

18. Мельник-Шамрай В.В., Шамрай В.В., Пацева І.Г., Курбет Т.В. Оцінка стану природно-заповідного фонду Житомирської області. Екологічні науки : науково-практичний журнал. К. : видавничий дім «Гельветика», 2023. № 3(48). С. 108-115.

19. Валерко Р. А., Добровольський С. К., Хмельницький С. А. Оцінка збитків від пожеж в умовах природно-заповідного фонду. Таврійський науковий вісник. 2023. № 129. С. 263-269.

20. Валерко Р.А., Герасимчук Л.О., Фоменський Ю. Ю., Піціль А. О. Особливості здійснення державного нагляду у сфері використання об'єктів природно-заповідного фонду на території Житомирської області. Аграрні інновації. 2022. № С. 180-185.

21. Валерко Р. А., Герасимчук Л. О., Радучич А. В., Іваненко Р. В. Екосистемні послуги лісів філії «Словечанське лісове господарство» ДП «Ліси України». Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>.

3. Закон України «Про екологічну мережу України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>.

4. Закон України «Про рослинний світ». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>.

5. Закон України «Про тваринний світ». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>.

6. Закон України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1989-14#Text>.

7. Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та Закон України «Про Червону книгу України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>.

8. Про затвердження «Положення про Зелену книгу України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2002-%D0%BF#Text>.

9. Лісовий кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.

10. Концепція Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2020 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70-2006-%D1%80#Text>.

11. Конвенція про охорону біологічного різноманіття. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_030#Text.

12. Картахенський протокол про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_935#Text

13. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_031#Text.

14. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_129#Text.

15. Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_032#Text.

16. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_136#Text.

17. Угода про збереження кажанів в Європі. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_011#Text.

18. Європейська конвенція про ландшафти. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU00247.html.

19. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text.

20. Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_934#Text.

21. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_711#Text

22. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення 1992 року. Протоколи до Конвенції. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_065#Text.

23. Угода про збереження китоподібних Чорного моря, Середземного моря та прилеглої акваторії Атлантичного океану. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_422#Text.